

Malula bíborosnak erős szervezetet, gazdag értelmi képességet és teremtő, kezdeményező vonásokat adott az Isten, s ő arra törekedett, hogy mindezt jól használja. Mélységes hite ösztönözte a munkára, lelkisége pedig kiegyensúlyozott életmódra. Szinte hihetetlen, hogy egyházmegyéje főpásztori feladatainak elvégzése mellett maradt ideje könyvek és füzetek megírására, a római szinódusokon való részvételre és új meg újabb tervek kidolgozására, végrehajtására. Nem kímélte magát. Az egyházmegyei zsinat azonban kimerítette. 1989 februárjában érte az agyszélhűdés. Állapota már javulóban volt, amikor 1989. június 14-én magához hívta Mestere, akit teljes erőbevetéssel igyekezett szolgálni afrikai népében.

Léon de Saint-Moulin, a kinshasai katolikus főiskola tanára, így zárja Malula bíborosról írt megemlékezését (amelyből a mi tanulmányunk is bőven merített; *Lumen Vitae* 44, 1989, 451–462): "Nagy kegyelem a kinshasai és az egész zaire-i egyház számára, hogy ilyen vágású főpapja volt 30 éven keresztül. A misszionáriusok úttörő munkája után őt tekinthetjük egy helyi egyház tényleges megalapítójának . . . Egyházának hí fia, elkötelezett afrikai és főleg teljesen Isten embere volt."

Cserháti Ferenc

FELELŐSÉGÜNK AZ EGYHÁZBAN

Az Egyház teljes egészében arra hivatott, hogy Krisztus művét folytassa és valóra váltsa mindennap a világ végezetéig. Kezdetben a krisztushívők ezt nagyon is jól tudták, és felelősséget éreztek az egyház küldetésének megvalósításáért. Mindenki adottságainak és képességeinek megfelelően igyekezett részt vállalni Krisztus papi, prófétai és királyi küldetéséből. Ekkor még minden krisztushívő magáénak érezte Krisztus és Egyháza ügyét. Nem voltak kiforrott és egymással szemben álló hivatalok; a "papi rend" még nem sajátította ki magának az Egyház küldetését, a "nép" pedig még nem mondott le a keresztségből eredő felelősségéről az Egyházban és az Egyházért.

1. Közös küldetésünk kisajátítása

Ez a kisajátítás csak a kereszténység második évezredének elején, a 4. lateráni zsinaton (1215), majd a firenzei zsinaton (1439) vetődött fel egyre határozottabb körvonalakkal, és a tridenti zsinaton (1545) érte el kibontakozását, amikor a kontroverz teológiát megteremtő zsinati atyák, az egyházi rend szentségének néhány alaptételével együtt, burkoltan kimondták a papság és közösségük éles szétválasztását. Ezek a tridenti határozatok hamarosan hozzájárultak egy felsőbb egyházi réteg, a "papi rend" kialakulásához, a "laikusok" vallási leértékeléséhez és a lelkipásztorkodás papi

autonómiává való fejlesztéséhez. (Vö. Peter Eicher, Hrsg.: Neue Summe Theologie 3, Herder, Freiburg usw. 1989, 116–121. old.). A hívek nem érezték többé felelősséget Krisztus és Egyháza ügyéért, hiszen azt kisajátította egy feltörő egyházi réteg, a papság.

Az, hogy a középkori feudális társadalmi rend közepette az Egyház alá és fölrendeltekre, iskolázatlanokra és iskolázottakra, mesterekre és inasokra, klérusra és laikusokra tagolódott, összhangban állt a közfelfogással, és alig éreztette vészes következményeit. Erre csak a jóval későbbi, Európában bekövetkező társadalmi és kulturális változások kezdtek valójában fényt deríteni: a keresztény szemléletnek a közéletben bekövetkezett viszonylagosodásával.

2. Ki a közszellem fenntartója és alakítója?

Ezt a francia forradalommal elkezdődő és mind a mai napig növekvő méreteket öltő folyamatot a papok egyedül semmiképpen sem képesek feltartóztatni sem Keleten, sem Nyugaton. A keresztény szellem kialakításához minden keresztény hozzájárulása és munkája szükséges, főleg egy olyan szabad társadalmi korszakban, amikor minden téren megszűnőben a kiváltságosak osztálya, és egyre inkább érvényesül a nép érdeke.

A krisztushívők viszont csak úgy veszik komolyan keresztény hivatásukat, és képesek betölteni kovász szerepüket a közéletben, ha ezt az ő érdekük is megkívánja, és megszabadulva a papi gyámokdástól, megfelelő módon azonosíthatják magukat az Egyházzal. A még mindig általánosan uralkodó köztudattal szemben mindenképpen ki kell vesznie annak a téves szemléletnek, amely szerint az Egyház még mindig csak a papság.

A keresztény közszemlélet alakítása társadalmi folyamat, és az nemcsak a papság, de az egész Egyház, papok és hívek együttes feladata.

Éppen ezért minden olyan struktúra és papi azonosság kibontakoztatása, amely magában hordja a laikusok leértékelését az Egyházban, nemcsak ferde és téves, de lelkipásztori szempontból nagyon veszélyes is, mert elősegíti az elvilágiasodás folyamatát.

3. Ki játsza a prímhegedűt?

A papok és hívek bizonyos értelemben "munkatársak az Úr szőlőjében"; egymásra vannak utalva, és partneri kapcsolatban kell lenniük egymással. Nem arról van itt szó, hogy a papoknak fel kell adniuk identitásukat, csak éppen arról, hogy a kisarkított meghatározás szerinti klérusnak és laikusoknak valódi partneri kapcsolatba kell lépniük egymással, akárcsak két azonos hangzású hangnak a zenében. Meg kell osztaniuk a felelősséget az Egyházban és az Egyházért, anélkül, hogy a papságnak egyetlen hitigazságról vagy vezetői feladatköréről le kellene mondania. Csupán csak arról van itt szó, hogy határozataikat mindig a laikusokkal közösen kell meghoz-

niuk. A papoknak hozzá kell szokniuk ahhoz, hogy a liturgikus cselekményeknél nem feltétlenül szükséges mindig hangadóknak lenniük, de mindezek mellett mégis ők a szertartások vezetői (uo. 124).

4. Testvérek a testvérek között

Ezért már a II. vatikáni zsinat nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Isten népe egységes szervezethez hasonlít, amelyben a Szent Pál-i megfogalmazás szerint mindannyian Krisztusnak testét képezzük, egyenként tagjai vagyunk, akik különféle szolgálatokra nyertünk hivatást (vö. 1Kor 12), mégpedig nem emberektől, hanem magától Jézus Krisztustól. A II. vatikáni zsinat dogmatikai konstitúciója hatszor megismétli és kihangsúlyozza, hogy a krisztushívők semmiképpen sem a hierarchia rabszolgái vagy alattvalói, hanem papjaikhoz hasonlóan ők ugyancsak Jézus megbízottai; Krisztus Urunk megbízata alapján részesülnek küldetéséből, s gyakorolják papi, prófétai és királyi küldetésüket a világban, nem megbízata alapján, lelkipásztoraiktól kapott, legfeljebb atyai irányításukkal, nem ellenük, hanem mindig velük karöltve. (Lumen Gentium 10,11,12, 34,35,36)

Ezzel már a papság és hívek küldetésének szoros egységére is utaltunk. Ez az említett zsinati dokumentumból is szépen kitűnik: "Bár egyeseket Krisztus akarata tanítóknak, a minisztériumok kiosztóinak és pásztoroknak rendelt a mások javára, mégis teljesen egyenlő mindnyájuk méltósága és tevékenysége minden hívő közös feladatában: Krisztus teste építésében. Az a különbözőség ugyanis, amelyet az Úr hozott létre a felszentelt szolgák és az Isten népének többi tagja között, egymásra utaltsággal jár együtt, mint-hogy a pásztorokat és a többi hívőt szükségszerű kölcsönösség fűzi össze." (LG 32). A krisztushívők egységes küldetését Krisztus titokzatos testének, az Egyháznak építésére gyönyörűen megvilágítja ez a papságnak szánt zsinati figyelmeztetés: "Mindazokkal, akik a keresztségben újjászülettek, a papok is testvérek a testvérek között, mint Krisztus egy és ugyanazon testének tagjai, s ezt a testet minden keresztyén köteles építeni." (Presbyterorum ordinis 9)

5. Felnőtt keresztyének

El kell ismernünk, hogy az Egyház hosszú időn át figyelmen kívül hagyta ezt a világi hívek apostoli meghívásáról és küldetéséről szóló zsinati tanítást. Korábban és legtöbbször csak a papok és szerzetesek apostoli hivatását hangsúlyozta, és megfeledezett a világiak keresztségéből és a többi szent-ségből eredő hivatásáról.

Ma az egyházi dokumentumok egyre többet foglalkoznak azzal, hogy minél inkább emlékeztessék a krisztushívőket Jézus minden embernek szóló felhívására: "Gyertek, kövessetek, s én emberek halászaivá teszek benneteket." (Mt 4,19) E meghívás kihangsúlyozására nem utolsó sorban az Egyháznak a mai világban elfoglalt súlyos helyzete miatt került sor. Ezért

manapság nem véletlenül hangzik sok hívő ajkáról a méltatlankodó megjegyzés: "Ma mi is szerepet kaphatunk az Egyházban, mert megritkult a papok és szerzetesek sora, ráadásul pedig sokan közülük még csődöt is vallottak hivatásuk teljesítésében." Ministránslányaink megjegyzésében sem találhatunk kivétnivalót: "Ma már nekünk is lehet – szabad!? – ministrálni, mert a fiúk ellustultak az oltár szolgálatában."

A kritikus megjegyzések felnőtt keresztényekre vallanak, akik érzik, hogy nem "pótlények": "ha nincs ló, jó a számár is." Így paradox módon azt kell állítanunk, hogy az Egyház súlyos helyzete mégis hozzájárult ébredéséhez és a világi hívők keresztény hivatásának újabb felfedezéséhez. Az Egyház megváltozott körülményeinek következtében újra előtérbe került a hosszú időn át elfeledett tanítás, amelyet a Szentírás nem szűnt meg 2000 éven át hirdetni: "Ti azonban választott nemzetek, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára. Ti valamikor nem voltatok nép, most pedig Isten népe vagytok . . ." (1Pét 2,9–10) Ez a megbízatás elsősorban az evangélium hirdetésére és az emberek megszentelésére vonatkozik, és másodsorban a társadalmi élet átítatására az evangélium szellemével: "A világiak pedig – részesei lévén Krisztus papi, prófétai és királyi tiszttségének – az Isten egész népének küldetésén belül, az Egyházban és a világban töltik be a maguk szerepét." (Apostolicam actuositatem 2; vö. Karl Rahner–Herbert Vorgrimler, *Kleines Konzilscompendium*, Herder, Freiburg 1982, 384.)

6. Isteni jogon papok, próféták és királyok

A hívek isteni jogon gyakorolják apostoli hivatásukat: "A világiaknak azon a címen kötelessége és joga az apostolkodás, hogy egységben vannak Krisztussal, a Fővel" (AA 3) hitben, reményben és szeretetben, a bérnálás, az Eucharisztia és a többi szentségek révén. Az Egyházi Törvénykönyv nyomatékosan kihangsúlyozza: "A krisztushívők . . . állapotuknak megfelelően annak a küldetésnek a gyakorlására kaptak hivatást, amelynek a világban való teljesítését Isten az Egyházra bízta." (204. kán. 1.§.)

a) Megszentelők

A világiak Krisztus papi hivatalában részesülnek, és Vele egyesülve, Hozzá hasonlóan ők is szüntelenül átadják testüket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul (vö. Róm 12,1) az Egyházban. A II. vatikáni zsinat nyilatkozata szerint ez sokféleképpen történik: "Mert minden munkájuk, imádságuk, apostoli kezdeményezésük, hitvestársi és családi életük, mindennapi munkájuk, testi-lelki pihenésük, ha a Szentlélek tölti be, sőt az élet terhei is, ha türelmesen hordozzák azokat, Jézus Krisztus által Istennek kedves lelki áldozattá válnak (vö. 1Pét 2,5). Mindezeket a szentmisében az

Úr testének felajánlásával együtt ajánlják fel készséges szeretettel az Atyának. Ilyen a mindenütt szentül szorgoskodó világiak imádó hódolata; ők így szentelik a világot Istennek." (LG 34)

b) Tanítók

A világiak részesülése Krisztus prófétai szerepében és tanúságtételében főleg az evangéliumi igazságok elfogadásában és bátor hirdetésében jut kifejezésre. Krisztussal, "a nagy prófétával" (Lk 7,16) szorosan összekapcsolódva nemcsak a hit kegyelmében részesednek, de a "szó hatalmában" is, amelyről az Apostolok Cselekedeteiben olvasunk:

*"Az utolsó napokban – mondja Isten –
kiárasztom lelkemet minden emberre.
Fiaitok és leányaitok jövendőlni fognak,
az ifjak látomásokat látnak,
az öregek álmokat álmodnak.
Még szolgálaimra és szolgálóimra is
kiárasztom lelkemet ezekben a napokban,
és prófétálni fognak." (ApCsel 2, 17–18)*

A krisztushívők különös prófétai jellege éppen abban áll, hogy igehirdetésük és apostolkodásuk "a világ köznapi körülményei között megy végbe" (LG 35), főleg a családban és a közéletben.

c) Pásztorok

A Krisztushoz tartozás az ő hatalmából való részesedést is jelent. A II. vatikáni zsinat szerint: "Hatalmát közölte tanítványaival, hogy ők is a királyi szabadság állapotába kerüljenek, és önmegtagadásukkal, szent életükkel legyőzzék magukban a bűn országát (vö. Róm 6,12), sőt hogy másokban is Krisztusnak szolgálva, alázatosan és türelmesen elvezessék testvéreiket ahhoz a királyhoz, akinek szolgálni fölér az uralkodással." (LG 36)

Keresztységükkel a krisztushívők Isten országának építésére és vezetésére kaptak meghívást. Fel kell ismerniük "a világ természetét, értékét és rendeltetését, ami Isten dicsérete, s éppen világi tevékenységükkel" kell segíteniük egymást a szentebb életre (uo.), miközben a Teremtő tervei szerint irányítják az emberi munka, a technika, a kultúra és a civilizáció menetét a közéletben. Alapjában véve éppen ez a világi tevékenység felel meg leginkább a krisztushívők legsajátosabb vonásának. Ez a "világba tartozás" a zsinati tanítás szerint nemcsak állapot, de hivatás is: a világban "hívja őket Isten, hogy szerepük a kovászá legyen: mintegy belülről szentelik meg a világot, az evangélium szelleme szerint helytállva a maguk

feladatában, és így elsősorban életük tanúságával, hitük, reményük és szeretetük ragyogásával mutassák meg másoknak is Krisztust." (LG 31)

7. Rendi és keresztény szolgálat

Az egyházi tanító hivatal különbséget tesz az egyházi rend szentségéből származó szolgálat és a keresztségből, bérmálásból meg a többi szentségek közül eredő apostolkodás között. A hierarchikus és egyetemes papság közötti lényeges különbségre még a II. vatikáni zsinat felhívta a figyelmet, amikor kijelentette, hogy a kétféle papság "lényegében különbözik egymástól, és nemcsak fokozatban" (LG 10). Míg az előbbieket "Krisztus nevében", "a Főnek képviselőként tevékenykednek", addig ez utóbbiak ugyancsak nyerhetnek hivatalos szolgálatot az Egyházban, a papság megbízásából, "mandátumával" (AA 24). A krisztushívőknek a helyi egyházakban kialakult legkülönbözőbb hivatali szolgálatáról, feladatairól és szerepéről van itt szó. Végleges döntés ezek általános és konkrét formáiról még nem született (vö. II. János Pál pápa, *Christifideles laici*, 87), de igen sok a próbálkozás. A krisztushívők evangelizációs tevékenysége tulajdonképpen magában foglalja a politika, a társadalmi és gazdasági élet egész területét – hangsúlyozta VI. Pál pápa (*Evangelii nuntiandi*, 70; AAS 68 [1976] 60), de a kultúra, a tudományok és művészetek, a nemzetközi élet és hírközlés szféráit is és mindazon valóságokat, amelyek az evangélium hirdetésének szempontjából megközelíthetők: a szerelem, a család, az ifjúság- és gyermeknevelés, a pályaválasztás és a szenvedő ember.

A világiak által végzett intézményes formát öltő egyházi szolgálatok főleg a lelkipásztori tanácsokban (*Christus Dominus* 27) és laikus grémiumokban (AA 26) éreztetik hatásukat.

Az Egyházi Törvénykönyv két, nem az egyházi rend szentségéből eredő "keresztény szolgálatot", "egyházi laikus hivatalt" szentesít: "Azokat a világi férfiakat, akik a püspöki kar határozatában megszabott életkorral és adottságokkal rendelkeznek, az előírt liturgikus szertartással, tartós jelleggel fel lehet venni a lektori és akolitusi szolgálatra." (230. kán. 1. §.)

Az Egyház azonban nagyon jól ismeri a keresztény szolgálat nem intézményesített formáit is. Ilyenkor a krisztushívők sajátos kegyelmi adományokkal járulnak hozzá az Egyház küldetésének megvalósításához a világban: "A hívőket apostolkodásukhoz különleges adományokkal is ellátja a Szentlélek (vö. 1Kor 12,7), aki az Isten népének megszentelését munkálja a papi szolgálat és a szentségek által. Az adományokat 'tetszése szerint osztja kinek-kinek' (1Kor 12,11), hogy 'aszerint, ki-ki milyen ajándékot kapott, egymás szolgálatára legyenek', mint 'Isten sokféle kegyelmének letéteményesei' (1Pét, 4,10), a test növekedésére a szeretetben (vö. Ef 4,16)." (AA 3) Ezen apostolkodási formák szorgalmazása és felügyelete a lekipásztorok feladata (LG 30).

8. Lelkiismereti kötelességek

A világi hívek segítsége nélkül az Egyház képtelen betölteni küldetését a világban. "A Föld népessége szüntelenül növekszik – olvassuk az egyik zsinati határozat előszavában –, a tudomány és a technika halad, az emberek között egyre szorosabbakká válnak a kapcsolatok. Mindez nemcsak mérhetetlenül kitágította a világiak apostolkodásának nagyrészt csak ő előttük nyitva álló területeit, hanem új problémákat is felvetett, amelyeket ők hivatottak gondosan tanulmányozni és megoldani." (AA 1) Éppen az új idők változott körülményeiből adódik a világiak különleges elhivatottsága, hogy "jelenlévővé és hatóerővé tegyék az Egyházat azokon a helyeken és olyan körülmények között, ahol csak általuk lehet az Egyház a föld sója" (LG 33).

Az Egyházi Törvénykönyv nemcsak a krisztushívők hivatására hívja fel a figyelmet, de már egyenesen e hivatásból eredő kötelességekről beszél. Ezek a kötelességek manapság sokhelyütt akár provokációnak is tűnhetnek, jöllehet az egyházjogban ezek legtöbbször komoly jogok biztosításával állnak szoros kapcsolatban. Csak a katolikusokra vonatkoznak, és nem minden megkeresztelt emberre. (11. kán.)

a) A közösség ápolása

"A krisztushívők kötelesek cselekvésmódjukban is mindig megőrizni a közösséget az egyházzal." (209. kán. 1. §.) Aki kilép az Egyházból vagy elhagyja azt, nemcsak saját szociológiai életközösségének fordít hátat, de ellentmond saját keresztény mivoltának is. Kereszténysége szempontjából "életveszélyes" útra lép. A krisztushívőknek csak az Egyház közösségében és ezen közösségért való cselekvésben van létjogosultságuk. Éppen ezért a jog előírása szerint nem is akárhogyan, hanem "nagy gonddal" kell ápolniuk az együvé tartozást közösséget, nemcsak a plébániai közösséggel, de annak határain túl is az egyházmegyével és a világegyházzal. (209. kán. 2. §.)

b) A megszentelődés előmozdítása

A krisztushívőknek szent életet kell élniük, és szüntelenül az Egyház megszentelődésén kell fáradozniuk (210. kán.). A kettő szoros kapcsolatban áll egymással. Az egyéni megszentelődésnek mindig kihatása van a közösség életére, amelynek vallásos szelleme aztán ugyancsak visszahat a közösség tagjaira, és újra előmozdítja mindannyiuk fejlődését az életszentségben. Elengedhetetlen követelményként jelentkezik itt a gyermekek és ifjak nevelése, a szentségek vétele, a vasárnapi és ünnepnapiszentmiséken való részvétel, az imádság stb.

c) Az igehirdetés fokozása

A krisztushívők kötelesek terjeszteni az evangéliumot nemcsak környezetükben, de a világ többi részén is (211. kán.).

Erre a plébánián több lehetőség kínálkozik: a csoportokban, előadások vagy rendezvények alkalmával, a bibliakörökben, az elsőáldozók és bérmlázók előkészítésein vagy a szentmise liturgikus előkészítésének idején.

II. János Pál pápánk különös nyomatékkal hangsúlyozza a korszerű evangelizáció fontosságát, és Szent Pál szavaival keményen figyelmeztet minden krisztushívót: "Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot!" (1Kor 9,16; Christifidelis laici 33.) A szektások ezen buzgóságukban nemegyszer túlszárnyalják a katolikusokat. Pedig az Egyházban is vannak buzgó, apostoli lelkületű férfiak és nők, akik a zsinat optimista hangvételű határozata szerint: "lelkesen vállalják a közösség apostoli munkáiból a rájuk eső részt. Az Egyházhoz vezetnek olyan embereket, akik talán nagyon messze távolodtak; szorgalmasan közreműködnek az Isten ígéjének hirdetésében, főleg a hittan tanítása által; szakértelmük felkínálásával jobbá teszik a lelkipásztori munkát . . ." (AA 10.)

d) A keresztény engedelmesség

A krisztushívók a hit dolgaiban keresztény engedelmességgel tartoznak lelkipásztoraiknak (212. kán. 1. §.). Amennyiben ezen a téren kinyilatkoztatott igazságokról van szó, a hívek tulajdonképpen Istennek engedelmeskednek. Az Egyház általános javát szolgáló intézkedéseket és rendelkezéseket illetően a közjó kötelez mindannyiunkat engedelmességre. Komoly problémát okozhat ezen a téren a bizalmatlanság a hívek és papjaik között, és az elvesztett bizalom egymás iránt. Ilyenkor a megoldás Isten ígéje alapján keresendő. Ez mindenkit egyformán kötelez, mindenkitől engedelmességet kíván. A nép és a pap mindig csak Isten ígéjének szolgálója lehet, sohasem ura: egyik sem rendelkezhet felette kénye-kedve szerint.

e) Az Egyház anyagi támogatása

"A krisztushívók kötelesek hozzájárulni az Egyház szükségleteinek kielégítéséhez." (222. kán. 1. §.) Erre azért van nagy szükség, hogy az istentisztelet, az apostoli és karitatív munka zavartalanul folyhasson, és a szolgálattevők tisztaságban részeseülhessenek.

f) Az emberi jogok, az igazságosság és a szeretet kibontakoztatása

A krisztushívók kötelesek előmozdítani a társadalmi igazságosságot, és támogatniuk kell a szegényeket (222. kán. 2. §.). Az egyházi igehirdetés szavahihetősége szoros kapcsolatban áll a keresztények tanúságtételével a társadalmi életben. "Napjainkban különösen sürgető kötelességünk – olvassuk a zsinati atyák lelkipásztori konstitúciójában –, hogy közel érezzünk szívünkhöz megkülönböztetés nélkül minden embert, és ha ránk szorul, siessünk is a szolgálatára; még ha az akár egy mindenkitől elhagyott öreg, egy igazságtalanul lenézett vendégmunkás vagy egy hontalan, akár pedig egy házasságán kívül született gyermek, aki érdeemtelenül szenved olyan

bűnért, amelyet nem ő követett el; vagy egy éhező, aki fölkavarja lelkiismeretünket . . ." (Gaudium et spes 27)

II. János Pál pápánk az utóbbi időben többször is felhívta figyelmünket az emberi jogok védelmére és ezek kibontakoztatására környezetünkben (Christifidelis laici 37 stb.). A II. vatikáni zsinat szavaival ítéli el az emberi jogok megsértését: "Igenis gaztett mindaz, ami az élet ellen irányul: a gyilkosság bármilyen formája, a népirtás, a magzatelhajtás, az eutanázia és maga a szándékos öngyilkosság is; mindaz, ami csorbítja a személy épségét: a csonkítások, a testi vagy lelki kínzás, a lélektani kényszer alkalmazása; mindaz, ami sérti az emberi méltóságot; az embertelen életkörülmények megtűrése, az önkényes bebörtönzés, az elhurcolás, a rabszolgaság, a prostitúció, a nőkel vagy ifjakkal való kereskedés; de az is gazság, ha lealacsonyító munkafeltételek között pusztán jövedelmező eszköznek tekintik a munkásokat, nem pedig szabad és felelős személyeknek; és alávalóság minden ezekhez hasonló eljárás is." (GS 27) Ezen égbekiáltó bűnök láttán a keresztények nem hallgathatnak, különben elveszítik hitelüket a világ előtt.

Apostoli munkájukban mindig szeretetről kell tanúskodniuk: "Minden apostoli tevékenységnek a szeretetből kell fakadnia és erőt merítenie . . . Az Egyház ezért részesíti különös megbecsülésben a könyörülő jószágot a szűkölködők és a betegek iránt, továbbá a jótékonyság és a kölcsönös segítség műveit, amelyek az emberi ínség enyhítésére szolgálnak." (AA 8)

Manapság néhányan még a keresztények közül is szidják az Egyházat, mert úgy vélik, hogy tanúságtételével sok tekintetben csődött mondott. Ezek elfelejtik, hogy az Egyház mi vagyunk, papok és világiak egyaránt, a krisztushívők, akik keresztényi hivatásukból eredő kötelességeiket eddig még csak vonakodva és hiányosan teljesítették. Éppen ezért Jézus egykori, ácsorgókhoz intézett szava ma tovább sürget minden krisztushívőt: "Menjetek ti is a szőlőmbe!" (Mt 20,4), azaz: legyetek munkatársak az Egyház egyetlen apostoli küldetésében! (Vö. AA 33.)

DeRoth László

KERESZTÉNY CSALÁD? MA?

"Ha annak az országnak, ahol élsz, a jövőjét az határozná meg, ahogy a te családod él, minek nézne elébe az az ország?" Ezt a kérdést tette fel Paul Johnson, híres angol történész. George Bush pedig, az Egyesült Államok elnöke, egyik beszédében mintha erre a kérdésre adna választ, amikor kijelenti: "Országunk jövője a családok kezében van!"